

לבד, רק שיש בכח האבן שיומשך ויצא ממנו אש, וכח זה אינו דבר אחר זולת מהות האבן, כך עד"ז י"ל ענין התכללות האור שהוא בהמאור, שאין בחי' אור זה כמו ע"ד שהוא כשנמשך בגילוי להיות מקור למקור עכ"פ לעלמין, שהוא בבחי' אור עכ"פ, אבל כשכלול במאור הוא שם בעילוי רב ואין קץ יותר שמתאחד עם המאור, והיינו דכמו במשל האבן, שאין שם אש ממש, רק מה שיש בכחו שיצא ממנו אש, כך עד"מ המבדיל בין קדש כו"ס⁵⁶, י"ל ענין התכללות האור במאור, שאין שם בחי' האור כלל, כ"א הוא כח יכולת זו⁵⁷ שיש במהותו ועצמותו ית' שיאיר ממנו אור וזיו שיהי' אין סוף ממש. ויכולת זו זה"ע שמו שהי' קודם שנבה"ע, דפי' שמו הוא בחי' האור, ועד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו לבד, היינו בחי' היכולת הנ"ל שביכולתו להאיר כו'. והענין, דהנה בחי' האור כמו שהוא בבחי' התגלות הוא ג"כ ענין בחי' שמו, ונכלל ג"כ במ"ש עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו כו', וכמ"ש במ"א⁵⁸ דנבה"ע קאי על הצמצום הראשון, שזהו התחלת הבריאה, וכמ"ש בע"ח בתחלתו בהג"ה⁵⁹, שע"י הצמצום נתגלה שרש הדין וממנה נעשה המקום כו', ועמש"ש סוף ענף ג'⁵⁸, וכמ"ש במ"א⁵⁹. ועד שלא נבה"ע, היינו לפני הצמצום, הי' הוא ושמו כו'. אמנם ההפרש [הוא] כמשנת"ל בשם השל"ה⁶⁰, דבבחי' התגלות האור שם בחי' אתה אחד ושמך אחד, וכמו שכלול במאור שם הוא ושמו אחד, הוא שמו ושמו הוא כו', והוא בחי' הכח והיכולת שבעצמות שביכולתו להאיר כו'. וזהו דענין הוא ושמו לבד, שזהו כענין הוא ושמו אחד, היינו בבחי' האור כשכלול במאור כו'.

קפד

מל
רע
נח

והנה י"ל, דיש ב' מדרי' בבחי' האור כמו שהוא בהתגלות, לבד בחי' האור כמו שכלול במאור. דהנה, הפרדס ביאר ענין ע"ס הגנוזות באור הא"ס ממש כנ"ל, וכ"כ רבינו ז"ל באיזה דרושים⁶⁰ דשייך ספי' באוא"ס, וכמ"ש בביאור ששים המה מלכות המתחיל לבאר ענין דילוג כת"י הר"פ ז"ל⁶¹, דבעצמות אין שייך ספי', אבל בהאור שייך ספי', אלא שלא יש מספר לספירות כו'. ומבואר במ"א⁶² שזה מתאים ג"כ עם מ"ש בע"ח שמ"א פ"ג⁶³, דעם היות שכ' שם שאין שם דמות וספי' ח"ו כלל, אין הכוונה שאין שייך שם ספי' כלל, שהרי מ"מ כ' כאלו נאמר מל' שבמל' שבא"ס, אלא הכוונה לשלול ענין ספי' באוא"ס אף גם כמ"ש הפרדס כמשל החלמיש כנ"ל, אלא הן כמו שמות. וכמ"ש בהביאור דואני נתתי בהוספות לתו"א⁶⁴, בענין השבחים שקוראים אותו ית' בשם חכים וחסיד וכה"ג, שמעוררים

אדמו"ר הזקן הנחות הר"פ ע' קסט. ועם הגהות כו' - באוה"ת שה"ש (כרך ג) ע' תקסו. וראה אוה"ת ענינים ע' רפד. ע' רפה ואילך. דרך מצותיך קנג, א. סה"מ תרנ"ז ס"ע קצא ואילך. הגהות לד"ה פתח אליהו שבתור"א תרנ"ח ע' נו ואילך. המשך תער"ב ח"א ע' כו ואילך. ד"ה באתי לגני תשכ"ב פ"ד (תורת מנחם - ספר המאמרים באתי לגני ח"ב ע' תל ואילך). וראה גם אוה"ת ענינים ע' סט. תהלים (יהל אור) ע' קצ. ד"ה וילך ה' את הים (לעיל ע' רכו ואילך).

(62) ראה אוה"ת שה"ש שם. סה"מ תרנ"ז והגהות לד"ה פתח אליהו שם. סה"מ תרנ"ג ע' רנג.
(63) כ"ה בעץ חיים דפוס שקלאון, תק"ס. בעץ חיים שלפנינו: שער מב פ"א.
(64) קג, ג. וראה אוה"ת ענינים ע' רפ. ויחי תכו, ב ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' קפו ואילך. תרס"ד ע' לג ואילך. הערת כ"ק

(56) ע"פ נוסח הבדלה.
(57) ראה דרך מצותיך קלו, א: וראיתי כ"ק ממור הגדול אאזמור"ר נ"ע שכינה לבחי' זו בשם יכולת, ונלע"ד שאפשר כוונתו שענין הזיו כשהי' כלול במאור עד שלא נבה"ע הוא רק ענין מה שיש ביכולת המאור הקב"ה להאיר ממנו הארה לכשירצה להאיר, והוא דק יותר הרבה ממשל הזיו השמש הכלול בשמש. הובא בד"ה באתי לגני תשמ"ה (תורת מנחם - ספר המאמרים באתי לגני ח"ב ע' תקיז).
(58) בשער א שם.
(59) ראה סה"מ תרמ"ד ע' שמו. תרנ"ד ע' רצט. ועוד.
(60) ראה תו"א מגילת אסתר צב, ג. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ז ס"ע כד. שערי אורה פב, ב. וראה גם אוה"ת ענינים ע' קסה.
(61) - כתב יד הרה"ח ר' פינחס רייזעס ז"ל. נדפס במאמרי

בזה להיות מאציל בחי' החכמה כו'. וכמו עד"מ באדם, כשמשבחים אותו בשם חכם, שמעוררים את כח [ה]העלם לבוא לגילוי כו'. אלא שבאדם ה"ה חכם בהעלם גם קודם שמשבחים אותו, היינו שיש בו כח החכמה בהעלם, מ"מ, קודם שקראוהו חכם לא ה"י יודע בעצמו מחכמתו כו', שע"י השבחים מתגלים אצלו שכלי' חדשים שלא ה"י קודם כו', וכאלו עתה נעשה חכם בקריאה והתעוררות זו. ובאוא"ס באמת כן הוא, שע"י קריאת שם לבד נעשה כבי' חכם להקרות מאציל אור החכמה כו', שקודם הקריאה, גם בהעלם לא ימצא מציאות מקור אורות הנאצלים, וע"י קריאת השמות נעשה ההעלם כו'. ומחלק שם בין הכחות באדם הכלולים בנפש, שישנם עכ"פ בהעלם באיזה אופן שיהי' כו' (במ"א מבואר⁶⁵, די"ל דמה שהנפש עצמו נושא כל הכחות היינו רק מה שע"י מציאותו בעצם נמצאו הכחות כו'⁶⁶, די"ל שזהו כענין היכולת הנ"ל), ובין שמו של האדם שאינו כ"כ בהעלם בו קודם שיקראוהו כו'⁶⁷. וז"ע הספי' שבאוא"ס, שזהו כענין קריאת שמות כו'. ומבואר במ"א⁶⁸ דכ"ז שייך לומר בעלות הרצון להאציל, אז שייך ענין הספי' כו', וכמ"ש הפרדס שער הצחצחות פ"ג וז"ל, כי כאשר עלה ברצונו להוות ולהאציל כו' אז נאצל ונצטייר כולו בעצמותו כו', אז דייקא. ועוד כי שם, והנה המציאות והיחוד והמקור הזה נתגלה מצד בחי' רצונו אל האצילות כו'. דכמו"כ לפמשנת דלפי מ"ש בע"ח הן כמו שמות כו', ג"כ הוא דוקא בעלות הרצון כו'. אבל מצד עצם האור לא שייך לומר כן, כי הוא בתכלית הפשיטות, שהאור מעין המאור כו'. והנה, ענין עליית הרצון שייך בהאור, והיינו בהאור שהוא בבחי' גילוי (דלפני הצמצום) שייך ענין עליית הרצון. דזה פשוט, דמ"ש בעלות הרצון, אין הכוונה שעלה ברצונו שיהי' בחי' גילוי האור, דא"כ יצטרך לומר דעליית הרצון הוא בעצמות המאור, וזה א"א לומר כלל, דבעצמות המאור אינו שייך ח"ו ענין רצון בפועל, וכמשנת"ל ד"ה ויולך ה' את הים⁶⁹ (ואין הכוונה פועל ממש ח"ו, שהרי גם הספי' שבעלות הרצון הו"ע שיער בעצמו בכח כו'⁷⁰, אלא זהו מה שכח הוא כמו פועל כו', ועמ"ש לעיל בהתחלת הדרוש⁷¹), אלא ודאי דזהו בבחי' גילוי האור כו', וכמ"ש בע"ח⁷² כשעלה ברצונו הפשוט להאציל כו', דזהו כאשר אוא"ס ה"י ממלא מקום החלל כו', דזהו בחי' גילוי האור כו', וכמשנת"ל. וא"כ, הרי בבחי' האור כמו שבא בהתגלות יש ב' מדרי'⁷³, הא', קודם שעלה ברצונו להאציל ולברוא כו', שאינו שייך שם בחי' ספי' כלל, והב', כשעלה ברצונו להאציל כו', שאזי ע"י הרצון נתהווה שרש ומקור לספירות כו', והיינו שיהי' ביכולת להיות מקור לספי'. וכמשנת"ל דבאוא"ס שלפני הצמצום לא יש מציאות ספי' כלל, כ"א ע"ד קריאת שמות, והיינו שע"י הקריאה נעשה המקור וההעלם, וזהו בבחי' עלות הרצון, שם הוא בחי' היכולת להיות מקורי הספי' ע"י הקריאה כו', אבל קודם עלות הרצון הוא למעלה גם מבחי' יכולת זו כו'. אמנם מ"ש רבינו נ"ע דבהאור שייך ספי' אלא

קפה

68 ראה אוה"ת שה"ש שם (ע' תתקטו). אוה"ת ואתחנן ע' קכג. סה"מ תרנ"ג שם ע' רנג.
69 לעיל ע' רכו.
70 ראה לעיל ע' ת. וש"נ.
71 ד"ה יו"ט של ר"ה (לעיל ע' ז ואילך).
72 ראה ד"ה אתה הראת תשל"ז ס"ו (תורת מנחם - ספר המאמרים מלוקט ח"א ע' רז (בהוצאות הקודמות - ח"ד ע' לז)).

אדמו"ר בסה"מ תש"ח ע' 243. וראה גם סה"מ תש"ט ע' יט ואילך.
65 ראה סה"מ תרס"ב ע' שכז ואילך. תרס"ג ח"ב ע' פג.
תרס"ד ע' כו. תרס"ה ע' רסו ואילך. ועוד.
66 ראה סה"מ תרס"ח ע' רג.
67 ראה סה"מ תרנ"ז שם ע' קצב: אבל השם הרי אינו נמצא בו קודם במציאות ממש כו'.

שלא יש מספר לספירות, י"ל, שזה גם בהאור שקודם עלות הרצון כו'. כי הנה עליית הרצון הוא שיהי' עשר ספי', עשר ולא תשע כו'⁷⁵, ולזאת, בבחי' עלות הרצון הוא בחי' היכולת לע"ס כו', אבל בעצם האור קודם שעלה ברצונו כו', הוא מה שביכולתו להוות ספי' עד אין קץ כו'.

ונמצא⁷⁴, דבבחי' שמו הגדול יש ב' מדרי', הא', מצ"ע הוא אור א"ס ממש, הב', מה שנכלל בו ג"כ כח הספי' כו'. ומבואר במ"א⁷⁵ שזהו כמו הוי' בניקוד אלקים שהוא בבינה⁷⁶. והענין, כי הוי' הוא האורות דאצילות, ושם אלקים הוא הכלי, והכלים הם ג' בחי' לנר"נ⁷⁷ שמתחילים מבינה כו'⁷⁸, וא"כ, ע"י הבינה הוא התחברות האור עם הכלי, לכן הוא הוי' בניקוד אלקים, שזהו מורה על חיבור אור בכלי, אבל חכמה נק' הוי' לבד, כי שם רק איהו וחיוהי חד⁷⁹, למעלה מבחי' גרמוהי שהם כלים דנר"נ כו'. ועד"ז יובן ג"כ בבחי' שמו הגדול⁸⁰, משארז"ל עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, יש בו ג"כ ב' בחי', דוגמת הוי' בניקוד אלקים, היינו [ש]מצ"ע הוא אור א"ס ממש, ונק' מקור לבחי' סוכ"ע, אמנם כלול בו ג"כ שרש לבחי' ממכ"ע המאיר בבחי' גבול, וזה"ע שרש הספי' שבהאור, אך בחי' זו היינו ע"י שעלה ברצונו להיות שרש לבחי' ע"ס דאצילות כו'. וכ"ז הוא בהאור כמו שבא בגילוי, שהוא בבחי' אור עכ"פ, וגם קודם שעלה ברצונו להאציל שייך בו לומר מקור לבחי' סוכ"ע כו'. אבל האור כמו שכלול במאור, שאין שם בחי' מציאות אור כלל, ולא יש שם שום דבר זולת העצמות, כ"א מה שביכולתו להאיר כו', דע"ז אינו שייך לומר גם מקור לסוכ"ע כו', ובבחי' זו הוא שמו ושמו הוא ממש כו' (וי"ל⁸¹ שהן ג' מדרי' יחיד אחד וקדמון המבואר במ"א⁸². וביותר יתאים לפמשנת"ל, דגם קודם עלות הרצון שייך ספי' אין קץ, וזהו בחי' אחד כו'. ובחי' השערה בכח הו"ע קדמון כו', וכמ"ש במ"א⁸³, ובכללות זהו בחי' הוא אחד ושמו אחד כו'. אבל בחי' יחיד זהו כשהאור כלול במאור, שמיוחד ממש במאור, שאין שם שום דבר זולת המאור כלל, וזהו בחי' הוא ושמו אחד כו'. ובשל"ה⁸⁴ כ' זהו ושמו אחד היינו קודם עלות הרצון כו', אמנם י"ל ג"כ כנ"ל, וכמשנת"ל דבחי' עלות הרצון הוא בבחי' גילוי האור, וממילא צ"ל דענין הוא ושמו אחד ממש הוא למעלה מקודם עלות הרצון כו').

ובזה יובן⁸⁵ מ"ש בעה"ק ח"א פ"ב⁸⁶, בפ"י הי' הוא ושמו לבד, מה שקבלו בזה בעלי העבודה איש מפי איש כו', כי קודם שנאצל אצילות העליון הי' אדון יחיד כו' הוא ושמו בלבד, והכוונה בשמו רום מעלה הנק' אויר קדמון, כי הוא קדמון כקדמותו

קפז

79) תקו"ז בהקדמה (ג, סע"ב).
80) ראה לקו"ת בהר מא, ג. סה"מ תרמ"ד ע' שמו. וש"נ.
81) ראה הגהות לד"ה פתח אליהו שבתו"א תרנ"ח ע' נו ואילך.
82) ראה שער היחוד לאדמו"ר האמצעי ט, ב ואילך. וראה גם סה"מ תרנ"א ע' קעו. ע' קעז ואילך. תרנ"ב ע' צת. תרנ"ד ע' סו.
83) ראה גם אוה"ת ענינים ע' קסב. סה"מ תרנ"ו שם.
84) ראה גם אוה"ת יתרו ע' תתלט ואילך.

73) ראה ספר יצירה פ"א מ"ד.
74) בהבא לקמן - ראה אוה"ת ואתחנן ע' קכג. וראה סה"מ תרנ"ו ע' שפא ואילך.
75) ראה אוה"ת ואתחנן שם.
76) ראה זח"ג י, סע"ב. סה, א. פרדס שער ח (שער מהות והנהגה) פ"ו ואילך. שם שער כ (שער השמות) פ"ד. פרי עץ חיים שער יוהכ"פ פ"ג. לקו"ת ואתחנן ג, ד. נצבים נב, ד, נג, ב ואילך. אוה"ת משפטים ע' א"דש ואילך. ועוד.
77) אוצ"ל נר"נ.
78) ראה גם אוה"ת משפטים שם.

כו⁸⁵, ודעתו שזהו בחי' הכתר. והקשה ע"ז הרמ"ק⁸⁶, איך נאמר על הכתר שהוא בחי' קדמון, שהרי גם הכתר עלול מאוא"ס, ולא יתכן לומר ע"ז קדמון ח"ו. והרמ"ע⁸⁷ מפרש דשמו הוא בחי' רצון. וגם בזה לא תיקן הרבה, דהרי הרצון הוא ג"כ מהות פרטי כו', והרי יש כאן בחי' מהות רצון, מה שבעצמות אינו שייך לומר זאת כו', כנ"ל בד"ה ויולך ה' את הים⁸⁸, וכמו שהקשה ע"ז בס' שערי אורה⁸⁹, ומשו"ז נטה מדעת זאת, מטעם דאין קדמון כ"א מהותו ועצמותו כו'. אבל לפי משנת כאן, דבחי' שמו הוא בחי' אור המאיר מהמאור, דאפי' לאחר הגילוי הוא למעלה עדיין ממהות ספירה וספירות פרטיות, וכמו שנת"ל דגם בעלות הרצון שיש מקור לספי', היינו רק כמו שמות, שע"ז נעשה ההעלם, אבל קודם שיקראוהו אינם במציאות גם בהעלם כו', ומכ"ש קודם עלות הרצון שאינו שייך ענין ספי' כלל (וגם לפמשת"ל די"ל שם ספי' אין קץ, היינו מה שיכול להיות משם ספי' אין קץ, וזהו דוקא מצד הפשיטות שלו, וכמא' הזהר⁹⁰ כהאי בוצינא דאתפשט לכל סטר ועיבר וכד תסתכל לא תמצא רק חד בוצינא כו', וידוע הפי' בזה, דמשום שאיהו חד בבחי' פשיטות בתכלית, לכן מתפשט לכל סטר ועיבר בבחי' בלי גבול כו', וכמ"ש במ"א⁹¹), כי הוא פשוט בתכלית הפשיטות, שהאור מעין המאור, רק שהוא כמו זיו והארה שאין ערוך לגבי עצם המאור כו', הרי אין כאן שום מהות דבר זולת המאור כו'. אמנם ביותר יובן זה בהיות האור כלול במאור, לפמשת"ל שבחי' התכללות זו נק' יכולת של המאור להאיר ממנו אור כו', הרי ענין הוא ושמו הוא כמו הוא לבד, שהרי אין כאן שום דבר כלל זולת המאור ומה שביכולתו להאיר כו'. וזהו שנק' שמו, ולא אור ממש, דכמו שהוא בגילוי הרי נק' אור, וכמ"ש בע"ח ובכל סה"ק⁹² אור א"ס כו' (ונק' ג"כ שמו, וכנ"ל דכללות האוא"ס שעד שלא נבה"ע נק' שמו כו', וקודם עלות הרצון נק' שמו, ואחר עלות הרצון נק' שמות כו', וכמ"ש במ"א⁹³), אבל עיקר בחי' שמו הוא כשכלול במאור, שנק' שמו ולא אור, כי אור שייך לקרותו כשהוא בגילוי, אבל בעודו בהעלם בעצמותו ממש, שנק' רק יכולת כו', ה"ז כמשל השם כשאין קורא לו והוא בפ"ע, הרי אין השם כמו בחי' אור כו', ואין כאן רק מהות ועצמות האדם, רק מה שיש ביכולתו לפנות לקוראו בשמו כו', כך הוא ענין שמו, מה שביכולתו שיאיר ממנו אור בבחי' א"ס כו', אבל אין כאן בחי' אור כלל, וכמ"ש בזהר לאו אינון נהורין כו', רק מה שביכולתו להאיר כו'. ובחי' היכולת ה"ה קדמון כקדמותו ממש, וזה מוכרח לומר כן שהכח הזה הוא קדמון כקדמותו, שהרי לא נתחדש ח"ו דבר בהעצמות, דבחי' העצמות יש ביכולתו להאיר כו', וזהו שמו קדמון, דבחי' שמו כמו שכלול בעצמותו אינו בבחי' מציאות ומהות דבר כלל וכלל, כ"א היכולת שבעצמות להאיר כו', דזהו קדמון ממש כקדמותו ית' כו'. ולפי"ז צ"ל דמה שנק' אור א"ס ולא אין לו תחלה, היינו בבחי' האור והגילוי כו', אבל שמו הכלול במאור, שהו"ע היכולת לבד, בחי' זו אינו נק' אור, כ"א שמו, והוא קדמון כקדמותו ית' כו'.

(90) ראה סה"מ תרנ"ז ע' קצג ואילך. הגהות לד"ה פתח אליהו שם. וראה ד"ה ויולך ה' את הים (לעיל ע' רכו).
 (91) כ"ה בגוכי"ק, ואולי מיותר.
 (92) - ספרי הקבלה.
 (93) ראה גם המשך תער"ב ח"א ע' לח. ח"ג ע' א"תכ. ע' א"תכג. סה"מ עטר"ת ע' קצח.

(85) עכ"ל העבודת הקודש.
 (86) בספר הפרדס שער ג (שער אם הא"ס הוא הכתר) פ"א ואילך. וראה ד"ה ויולך (לעיל ע' רכה).
 (87) בספרו פלח הרמון שער ד (שער עצמות וכלים) פ"ב.
 (88) להר"י גיקטיליא.
 (89) ח"ג רפח, א.